

تعریف

تشنج تب خیز تشنجی است که در کودکان بین سنین شش ماه تا پنج سال اتفاق می افتد که تب بیشتر از ۳۸ درجه سانتیگراد دارند. البته اکثر تشنجهای تب خیز در کودکان بین ۱۲ تا ۱۸ ماهگی رخ میدهد.

تشنج تب خیز در ۲ تا ۴ درصد کودکان کوچکتر از ۵ ساله رخ میدهد. هر چند دیدن حرکات تشنجی در کودک میتواند ترسناک باشد اما اغلب آسیب مغزی پایدار ایجاد نمیکند و باعث کاهش بهره هوشی کودک نمیشوند. رخ دادن تشنج ناشی از تب در کودک به این معنا نیست که کودک مبتلا به صرع شده است و صرع زمانی وجود دارد که کودک دو یا چند تشنج بدون تب شده باشد

علل ایجاد تب و تشنج

عفونت: تشنج تب خیز میتواند به علت تب همراه با عفونت های باکتریایی یا ویروسی باشد.

واکسیناسیون: تب میتواند به عنوان یک اثر جانبی واکسن های خاصی، به ویژه پس از تزریق واکسن سه گانه (دیفتری،

کزاز، سیاه سرفه (DTP) و یا واکسن اریون، سرخک، سرخچه (MMR) رخ دهد. در مورد واکسن سه گانه معمولاً تب بلافاصله کمی پس از دریافت واکسن و در مورد واکسن MMR ۵ تا ۱۴ روز پس از تزریق واکسن اتفاق میافتد و حداکثر برای ۴۸ ساعت ادامه دارد.

علائم تشنج تب خیز:

تشنجهای تب خیز در روز اول بیماری رخ میدهند و در بعضی موارد تشنج اولین علامتی است که مادر متوجه بیماری کودک میشود. بیشتر تشنجهای زمانی رخ میدهد که کودک تب بیشتر از ۳۹ درجه سانتیگراد داشته باشد

- کودک معمولاً هوشیاری خود را از دست می دهد.
- ماهیچه های او ممکن است سفت شود یا حرکات تند و ناگهانی داشته باشد.
- رنگ چهره ی کودک معمولاً قرمز یا آبی (سیانوز) می شود.
- این تشنج ممکن است تا چند دقیقه ادامه یابد.

وقتی تکان ها متوقف شد، کودک هوشیاری خود را دوباره به دست خواهد آورد اما ممکن است پس از آن خواب آلود یا رنجیده خاطر شود.

تکرار تشنج تب خیز کودکان:

کودکان با سابقه تشنج تب خیز در معرض خطر تکرار تب و تشنج قرار دارند. تکرار تشنج تب خیز در حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد موارد اتفاق میافتد. تشنجهای بعدی لزوماً با درجه حرارتهای مشابه با نوبت اول اتفاق نمی افتند و لزوماً هم با هر نوبت تب در کودک اتفاق نمیافتند. اغلب موارد عود تب و تشنج در طی یک سال از تشنج اولیه رخ میدهند و بعد از دو سال از بروز تب و تشنج احتمال عود آن خیلی کم است.

دانستن کارهایی که در حین تشنج ناشی از تب نباید انجام داد

نیز اهمیت دارد:

از گرفتن یا مهار کردن کودک پرهیزید.
چیزی در دهان کودک فرو نبرید.
از دادن داروی تب بر به کودک اجتناب کنید.
از گذاشتن کودک در آب خنک یا نیم گرم برای کاهش درجه حرارت وی پرهیزید.

وقتی تشنج تمام شد سعی کنید درجه حرارت بدن کودک را پایین بیاورید تا مانع بروز تشنجهای بعدی شوید. اگر کودک هوشیار است می توانید به او استامینوفن کودکان یا -در صورتیکه بزرگتر از ۶ ماه است- ایبوپروفن کودکان بدهید. لباس های کودک را در آورید و او را با آب ولرم بشویید. اگر کودک هوشیار است و می تواند چیزی بخورد به او شیر سینه یا شیر خشک بدهید. **در اولین**

فرصت کودک را نزد پزشک ببرید.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز

بیمارستان دکتر علی شریعتی

خود مراقبتی از کودک مبتلا به تشنج

ناشی از تب

واحد ارتقا سلامت بیمارستان شریعتی کرج کرج نرسیده به
ماهدشت

تهیه آبان ۱۴۰۴

گروه هدف: کلیه مراجعین

برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۰۲۶۳۷۳۰۵۰۱ زیر تماس
بگیرید

منبع: برونر و سودارث

درمان پیشگیرانه:

برای جلوگیری از تشنج در آینده درمان ضد تشنج الزامی نیست، چون خطرات و عوارض جانبی بالقوه دادن روزانه داروهای ضد تشنج از مزایای آنها بیشتر است. علاه بر این، مصرف داروی تب بر (استامینوفن یا ایبوپروفن) برای جلوگیری از تب در کودکی که تب ندارد (مثال سرماخوردگی داشته باشد اما تب نکرده باشد) خطر عود تشنج تب خیز را کاهش نمیدهد. درمان کردن تب (درجه حرارت 37.5 درجه سانتیگراد زیر بغل) قابل قبول است اما همیشه الزام نیست پدر و مادر باید با پزشک کودک خود برای کمک به تصمیمگیری در مورد درمان تب وی صحبت کنند

هنگام تشنج در کودک تب دار چه کنیم:

۱. کودک را بر روی زمین صاف به یک پهلو بخوابانید اما سعی نکنید جلوی حرکات دست و پای وی را در زمان تشنج بگیرید. به هیچ وجه چیزی را دهان کودک قرار ندهید.
۲. مراقب مدت زمان طول کشیدن تشنج باشید. تشنجهایی که بیش از ۵ دقیقه طول میکشند نیازمند درمان فوری هستند. یکی از والدین باید در کنار کودک باقی بماند و دیگری با اورژانس ۱۱۵ تماس بگیرد.
۳. برای کودکانی که سابقه تشنج تب خیز دارند شیاف مقعدی دیازپام تجویز میشود. این شیافها باید در یخچال خانه نگهداری شود.
۴. در صورت تکرار تب و تشنج در کودک به شرطی که تشنج کودک بیش از ۵ دقیقه ادامه داشت باید یک شیاف دیازپام برای کودک گذاشته شود. برای متوقف کردن تشنج فقط یک شیاف کافی است
۵. بخاطر داشته باشید در حین تشنج و بعد از متوقف شدن تشنج تا زمانیکه کودک کاملاً هوشیار نشده است از دادن هرگونه خوراکی نظیر آب قند و مایعات دیگر اکیدا خودداری کنید.